

Briuselis, 2018 01 31
COM(2018) 50 final

**KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ
KOMITETUI**

Programos „Erasmus+“ (2014–2020 m.) laikotarpio vidurio vertinimas

{SWD(2018) 40 final}

„Erasmus+“ – Sąjungos programa, kuria remiama švietimo ir mokymo, jaunimo ir sporto sričių veikla. Įgyvendinant programą, kuriai **2014–2020 m. laikotarpiu skirtas 16,45 mlrd. EUR¹** biudžetas, daugiau kaip **4 milijonams asmenų** siekiama suteikti galimybę įgyti gebėjimų ir studijuojant, mokantis, dirbant ar užsiimant savanoriška veikla visame pasaulyje siekti asmeninio, socialinio ugdomojo ir profesinio tobulėjimo. Šia programa siekiama skatinti **organizacijų**, veikiančių švietimo ir mokymo, jaunimo ir sporto srityse, veiklos kokybės gerinimą, inovacijas, kompetenciją ir tarptautinimą. Programa „Erasmus+“ taip pat padedama Europos šalims modernizuoti ir tobulinti savo švietimo ir mokymo **sistemas**, taip pat jaunimo ir sporto srityse įgyvendinamą **politiką** ir taip stiprinti jų vaidmenį skatinant ekonomikos augimą, užimtumą, konkurencingumą, inovacijas ir socialinę sanglaudą.

Ši programos „Erasmus+“ **laikotarpio vidurio vertinimo** ataskaita, apimanti ankstesnių programų ilgalaikio poveikio vertinimą, teikiama pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1288/2013² 21 straipsnį ir prie jos pridedamas Komisijos tarnybų darbinis dokumentas, kuriame pateikiami visi įrodymai. Ši ataskaita parengta remiantis programą įgyvendinančių šalių pateiktomis nacionalinėmis ataskaitomis, nepriklausomo išorės rangovo parengta vertinimo ataskaita, kitų tyrimų apžvalga, valdant programą sukaupta patirtimi ir **daugiau kaip milijonu atsakymų, gautų iš visų suinteresuotųjų šalių**. Joje vertinama pažanga, pasiekta 2014–2016 m. laikotarpiu įgyvendinant programą „Erasmus+“ visose programoje dalyvaujančiose šalyse³ iki tol, kol buvo padidintas bendras biudžetas. Joje taip pat nagrinėjamas ilgalaikis septynių ankstesnių programų, kurios buvo įgyvendinamos **2007–2013 m.** laikotarpiu, poveikis (*ex post* vertinimas), įskaitant jų poveikį šalyse partnerėse.

Programa „Erasmus+“ sėkmingai siekiama teisiniame pagrinde nustatytų **veiklos rezultatų rodiklių** – per mažiau kaip trejus metus judumo veikloje dalyvavo **1,8 mln. asmenų**, o prie bendradarbiavimo projektų prisijungė **daugiau kaip 240 000 organizacijų**. Atsižvelgiant į pradinę padėtį prieš atliekant vertinimą, 2007–2016 m. pagal vertinamas programas buvo finansuojamas daugiau kaip **4,3 mln. jaunuolių ir daugiau kaip 880 000 specialistų** judumas mokymosi tikslais. Be to, bendradarbiavimo projektų, prie kurių prisijungė **940 000 dalyvaujančių organizacijų**, teikiama naudą pajuto daug daugiau žmonių.

Apskritai iš vertinimo matyti, kad **suinteresuotieji subjektai ir visuomenė labai vertina programą „Erasmus+“**. Iš Komisijos tarnybų darbiniame dokumente pateiktų išsamių šio vertinimo išvadų matyti, kad visos vertintos programos yra **labai veiksmingos**. Jų Europos pridėtinė vertė neabejotina. Be to, programa „Erasmus+“ vertinama kaip **nuoseklesnė, aktualesnė** ir tik iš dalies **veiksmingesnė** nei ankstesnės programos. Remiantis nacionalinėse ataskaitose esančiais pasiūlymais ir atsižvelgiant į išorės vertintojo pateiktas rekomendacijas, vertinime siūloma dabartinės programos įgyvendinimą pakoreguoti taip, kad iki 2020 m. būtų

¹ Įskaitant finansavimą pagal išorės veiksmų priemones.

² OL L 347, 2013 12 20, p. 50 biudžetas.

³ Programą įgyvendinančios šalys: ES valstybės narės, buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija, Islandija, Lichtenšteinas, Norvegija ir Turkija. Šalys partnerės: kitos ES nepriklausančios šalys.

galima išnaudoti visas programos teikiamas galimybes, taip pat svarstomi siūlymai, kaip patobulinti ją pakeisiančią programą.

Veiksmingumas

Vertinimu nustatyta, kad suinteresuotieji subjektai bei plačioji visuomenė **labai vertina programą „Erasmus+“**, taigi ši programa yra **trečia sėkmingiausia ES programa**. Programos paramos gavėjų pasitenkinimo lygis siekia daugiau kaip 90 proc.

Vertintos programos darė (ir tebedaro) teigiamą poveikį **besimokantiems asmenims** (studentams, gamybinę praktiką atliekantiems asmenims, savanoriams, jaunimui ir pan.), siekiantiems **įgyti įgūdžių ir gebėjimų**, – taip gerinamos šių asmenų **įsidarbinimo galimybės** bei verslumas ir sutrumpinamas pereinamasis laikotarpis nuo mokymosi iki įsidarbinimo (13 proc. geresni rezultatai, palyginti su asmenimis, kurie nedalyvavo „Erasmus+“ ar ankstesnėse programose). Vertinime nurodyta, kad programa „Erasmus+“ skatinamas noras dirbti ar studijuoti užsienyje (+31 proc.) ir gilinti užsienio kalbų gebėjimus (žinių patikrinimo duomenimis, šie gebėjimai pagerėjo 7 proc.), kad programoje dalyvavę asmenys geriau suvokia mokymosi vertę savo profesiniam ir **asmeniniam tobulėjimui** (+8 proc.) ir netgi kad dėl jos padaugėja mokslus užbaigusių studentų (+2 proc.).

Taip pat yra įrodymų, kad ją **prisidedama prie darnesnės Sąjungos kūrimo**. Programa „Erasmus+“ skatinamas teigiamas socialinis ir visuomeninis elgesys ir **buvimo europiečiu jausmas** (19 proc., palyginti su programoje nedalyvavusiais asmenimis). Pagal šią programą aktyviau nei pagal ankstesnes ar panašias nacionalines programas įtraukiami palankių sąlygų neturintys jaunuoliai (11,5 proc. viso programos „Erasmus+“ dalyvių skaičiaus). Vis dėlto iš vertinimo matyti, kad reikia dar labiau stengtis pasiekti pažeidžiamesnes visuomenės grupes ir sudaryti palankesnes sąlygas dalyvauti mažesnėms organizacijoms.

- Įgyvendindama dabartinę programą, vykdysimą iki 2020 m., Komisija dės daugiau pastangų, kad **programa „Erasmus+“ taptų prieinamesnė** palankių sąlygų neturintiems ar specialių poreikių turintiems asmenims. Ji imsis veiksmų, kad **palengvintų mokyklų ir kitų mažų subjektų dalyvavimą** programoje.
- Po 2020 m. Komisija apsvarstys, kaip dar **padidinti** būsimų programų **įtraukties aspekto svarbą** geriau integruojant palankių sąlygų neturinčias ir pažeidžiamas grupes į švietimo ir mokymo, jaunimo ir sporto sričių veiklą.

Specialistams (mokytojams, instruktoriams, su jaunimu dirbantiems asmenims, darbuotojams ir t. t.) dalyvavimas programoje reiškia tai, kad jie gali tobulėti profesinėje srityje, visų pirma atsiranda daugiau galimybių **plėsti pažinčių ratą** (+22 procentiniai punktai) ir naudotis **skaitmeniniais ištekliais** (+5 procentiniai punktai), taip pat jaučiamas stipresnis ryšys su Europa (+6 procentiniai punktai).

Dalyvaujančiose organizacijose (mokyklose, universitetuose, profesinio rengimo ir mokymo bei suaugusiųjų švietimo paslaugas teikiančiose organizacijose ir t. t.) pokyčiai vyksta laipsniškai ir jų intensyvumas įvairiuose programos įgyvendinimo sektoriuose skiriasi. Kad

įvyktų gilesni pokyčiai, programoje reikia dalyvauti nuolat. Tačiau iš vertinimo matyti, kad programa turi **aiškų „europeizacijos“ poveikį**⁴.

Vertinimu taip pat patvirtinta, kad, nors tai yra mažiau akivaizdu, **vertintos programos turėjo poveikį švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto politikos formavimui**⁵, ypač aukštojo mokslo srityje, kurioje atitinkamas biudžetas buvo pakankamai didelis, arba turėjo netiesioginį poveikį, nes pagal jas buvo finansuojamas institucijų bendradarbiavimas politikos klausimais. Ilgainiui, įgyvendinant programas, Europoje susiformavo požiūris, kad **judumas mokymosi tikslais yra naudingas jame dalyvaujantiems asmenims** ir kad **tokio mokymosi rezultatai turi būti bendrai patvirtinti ir pripažinti**. Vertintos programos taip pat buvo **svarbios stiprinant pasaulinį ES vaidmenį**, visų pirma palengvinant tarpusavio kvalifikacijų pripažinimą Europoje ir šalyse partnerėse.

Be sisteminio poveikio, naudojantis bendrąja specialia platforma⁶, taip pat daroma pažanga vykdamas finansuojamų projektų rezultatų **sklaidą**. Tačiau **ne visada galima gauti aiškių įrodymų, kad projektų rezultatais naudojasi politikos formuotojai**, ypač jeigu jie nedalyvauja projekte iš pat pradžių.

- **Siekdama padidinti poveikį politikai**, Komisija apsvaistys papildomus būdus skatinti sisteminį poveikį ir užtikrinti veiksmingesnę sėkmingų projektų rezultatų sklaidą nacionaliniu lygmeniu.
- Rengdama būsimas programas, Komisija išnagrinės galimybes **platesniu mastu** plėtoti ir finansuoti (visų pirma su Europos struktūrinių ir investicijų fondų pagalba) tuos sėkmingus „Erasmus+“ projektus, kuriais gali būti skatinama įgyvendinti struktūrines reformas nacionaliniu lygmeniu.

Apskritai iš vertinimo matyti, kad, laikotarpiui įpusėjus, **buvo pasiekti arba viršyti daugelis** programos „Erasmus+“ teisiniame pagrinde nustatytų jos **rodiklių**. Norinčiųjų dalyvauti programoje skaičius viršija turimą finansavimą. Vertinimu patvirtinta, kad ateityje, nepažeidžiant kitos daugiamečės finansinės programos nuostatų, bus galima **sėkmingai panaudoti programai skirtas papildomas biudžeto lėšas**. Vertinime nurodoma, kad, jeigu taip būtų iš tiesų, dabartinį **lėšų paskirstymą tarp programos įgyvendinimo sektorių būtų galima pakoreguoti** – daugiau lėšų skirti tiems sektoriams, kuriuose padidinus biudžetą būtų veiksmingiausiai užtikrintas didžiausias poveikis. Nustatyta, kad artimiausiais metais **daug galimybių** aktyviau dalyvauti „Erasmus+“ veikloje bus **mokyklinio ugdymo, profesinio rengimo ir mokymo (PRM)** ir jaunimo veiklos srityse, kuriose programų poveikis buvo įrodytas, nors dėl mažesnių biudžeto asignavimų jis buvo dar ne taip plačiai paplitęs kaip aukštojo mokslo srityje.

- Nuo 2018 m., siekiant **didinti** moksleivių, besimokančiųjų profesinio mokymo įstaigose ir gamybinę praktiką atliekančių asmenų **judumo galimybių skaičių**, pagal

⁴ Komisijos tarnybų darbinio dokumento 5.1.2.1 dalis.

⁵ Komisijos tarnybų darbinio dokumento 5.1.2.2 dalis.

⁶ <http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects>

programą „Erasmus+“ bus pradėta įgyvendinti naujus veiksmus ir vykdyti naują veiklą.

- Komunikate „*Europos tapatybės stiprinimas per švietimą ir kultūrą*“⁷ Komisija pateikia viziją, kaip ateityje užtikrinti, kad programoje „Erasmus+“ dalyvautų daugiau visų kategorijų besimokančiųjų (įskaitant moksleivius, studentus, stažuotojus ir gamybinę praktiką atliekančius asmenis), – taip siekiama iki 2025 m. **padvigubinti dalyvių skaičių** ir pasiekti socialiai remtinus besimokančius asmenis⁸.

Tik neseniai pradėjo veikti **paskolų magistrantūros studijoms garantijų sistema**. Pirmieji paramos gavėjai pateikė teigiamus atsiliepimus. Tačiau, kadangi sistemą buvo vėluojama pradėti įgyvendinti, nedaug finansų įstaigų susidomėjo jos vykdymu ir studentai apie ją mažai žinojo, **su jos naudojimo mastu susiję lūkesčiai kol kas nepasiteisino**.

- Iki 2020 m. Komisija ketina **sumažinti metinius biudžeto asignavimus paskolų magistrantūros studijoms garantijų sistemai**, nekeisdama kitai aukštojo mokslo veiklai skirtos bendros asignavimų sumos.

Europos pridėtinė vertė ir aktualumas

Atsižvelgiant į pasiektus rezultatus, vertinime pabrėžiama **neiginčijama** vertintų programų **Europos pridėtinė vertė**⁹. Tai lėmė platus finansuotos veiklos mastas ir didelė apimtis, taip pat vienodesnės sąlygos dalyvauti judumo mokymosi tikslais veikloje, geriausios patirties integravimas, didesnė ES integracija ir aiškus tarptautinis aspektas. Kitos programos, pagal kurias nacionaliniu lygmeniu finansuojami panašūs veiksmas, tebėra gerokai mažesnio masto ir apimtys. Labai mažai tikėtina, kad jomis būtų galima pakeisti pagal programą „Erasmus+“ skiriamą finansavimą.

Iš vertinimo matyti, kad programa „Erasmus+“ yra **geriau suderinta su ES politika** nei ankstesnės programos ir yra pakankamai lanksti, kad būtų galima prisitaikyti prie naujų ES lygmens poreikių, pvz., socialinės įtraukties didinimo ir smurtinio radikalėjimo prevencijos¹⁰. Kad programos poveikis būtų kuo didesnis, vertinime rekomenduojama **sumažinti prioritetų skaičių ir užtikrinti, kad jie būtų kryptingesni**.

- Laikantis **Paryžiaus deklaracijos**¹¹ ir atsižvelgiant į naujas strateginės programos „ET 2020“ bei **ES jaunimo strategijos**¹² arba **Naujos Europos įgūdžių**

⁷ Komunikatas „Europos tapatybės stiprinimas per švietimą ir kultūrą. Komisijos pranešimas per vadovų darbo pietus.

Geteborgas, 2017 m. lapkričio 17 d.“, COM(2017) 673.

⁸ Nedarant poveikio kitos daugiametės finansinės programos nuostatomis.

⁹ Komisijos tarnybų darbinio dokumento 5.5 dalis.

¹⁰ Komisijos tarnybų darbinio dokumento 5.2 dalis.

¹¹ Deklaracija dėl pilietiškumo ir bendrų laisvės, tolerancijos ir nediskriminavimo vertybių skatinimo pasitelkiant švietimą, Paryžius, 2015 m. kovo 17 d.

¹² 2015 m. Tarybos ir Komisijos Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos („ET 2020“) įgyvendinimo bendra ataskaita, OL C 417, 2015 12 15, p. 25; Tarybos rezoliucija, kuria nustatomas konkretus 2016–2018 m. ES darbo planas jaunimo srityje, OL C 417, 2015 12 15, p. 1.

darbotvarkės¹³ prioritetines sritis, dabartinėje programoje daugiau dėmesio skirta veiksams, kuriais prisidedama prie **socialinės įtraukties**.

- Dabartinė programa turėtų būti toliau **padedama įgyvendinti ES politinius prioritetus**, tačiau kartu turėtų būti išlaikytas lankstumas, kad prireikus būtų galima prisitaikyti prie aplinkybių ir išlaikyti didelį aktualumą dalyvaujančioms šalims. Kai kuriais veiksmais, visų pirma tais, kuriais remiamos partnerystės, daugiau **dėmesio** galėtų būti **skiriama mažesniame skaičiui prioritetų**.

Atliekant galutinį programos vertinimą, taip pat bus įvertinti didelio masto žinių sąjungų ir sektorių įgūdžių sąjungų, įtrauktų į programą „Erasmus+“ siekiant **skatinti inovacijas** aukštojo mokslo ir PRM srityje, veiklos rezultatai. Šie veiksmai nebuvo pakankamai užbaigti, kad juos būtų buvę galima įvertinti laikotarpio viduryje.

- Iki 2020 m. Komisija toliau sieks suderinti **įvairius projektų valdymo būdus**, kuriais visų pirma siekiama skatinti bendradarbiavimą ir keitimąsi patirtimi (atskirai nuo projektų, kuriais, siekiama skatinti inovacijas).
- Naujojoje programoje bus apsvairstyti **inovacijų skatinimo būdai**.

Vertinime taip pat pažymėta, kad, siekiant **kuo labiau padidinti „Jean Monnet“** veiklos **aktualumą** ir **programos pridėtinę vertę** suaugusiųjų švietimo sektoriuje, galima imtis tikslingesnių veiksmų.

Mokymas ir moksliniai tyrimai su ES reikalais susijusia tematika dabar yra palyginti plačiai paplitę aukštojo mokslo srityje. Tačiau po ekonomikos ir politinių krizių, įvykusių per pastarąjį dešimtmetį, būtina, kad jaunosios kartos geriau suvoktų Europos integracijos reikšmę ir jaustų stipresnį ryšį su Europa.

- Būsimoje programoje **„Jean Monnet“** veikla galėtų būti pertvarkyta ir pritaikyta **didėnei tikslinei grupei** (įskaitant mokyklas), siekiant didinti informuotumą apie tai, kokios yra jos bendrosios Europos vertybės.

Vertinime pabrėžiama, kad poveikis suaugusiųjų švietimo sektoriui, kuris šiuo metu apima didelę tikslinę grupę, dėl sektoriaus susiskaidymo ir įvairovės yra mažesnis.

- Komisija apsvairstys, kaip **užtikrinti, kad, teikiant ES paramą tarpvalstybinei veiklai, daugiau dėmesio būtų skiriama suaugusiųjų švietimo sektoriui**.

Nuoseklumas

Atliekant vertinimą, nustatyta, kad programa „Erasmus+“ ir kitos susijusios ES politikos priemonės ir programos (pvz., Europos socialinis fondas ir „Horizontas 2020“) **labai papildo viena kitą**. Nors jų tarpusavio sąveika skiriasi, stebėtina, kad, atlikus vertinimą, nustatyta **labai mažai dubliavimosi atvejų¹⁴**.

¹³ 2016 m. birželio 10 d. COM(2016) 381.

¹⁴ Komisijos tarnybų darbinio dokumento 5.3.2 dalis.

Palyginti su ankstesnėmis programomis, ši programa yra **labai nuosekli**, nes apima **mokymąsi visą gyvenimą**. Manoma, kad, sujungus sritis, kurios dažnai (nacionaliniu lygmeniu) būna atskiros, į bendrą ES programą, skatinamas papildomumas ir tarptautinė perspektyva¹⁵.

Igyvendinant programą „Erasmus+“, labai sustiprėjo **tarpsektorinis bendradarbiavimas** (+23 procentiniai punktai, palyginti su ankstesnėmis programomis). Dabar į daugelį bendradarbiavimo projektų įtraukiama bent viena organizacija iš kito programos įgyvendinimo sektoriaus. Palaipsniui pagal programą „Erasmus+“ pradedamas vykdyti švietimo bei mokymo institucijų ir pilietinės visuomenės bendradarbiavimas.

Vertinime pabrėžta, kad, kaip numatyta poveikio vertinime, programai buvo akivaizdžiai naudinga **paprastesnė** struktūra ir veiklos suskirstymas į tris pagrindinius veiksmus (asmenų judumas, bendradarbiavimas ir politinių reformų rėmimas). **Bendru pavadinimu** prisidedama prie **didesnio** programos **matomumo** kiekviename sektoriuje. Pagerėjo programos „Erasmus+“ **geografinio taikymo pusiausvyra** – ji veiksmingiau taikoma mažose ir Vidurio bei Rytų Europos šalyse.

Programos nuoseklumą **dar būtų galima pagerinti sporto srityje**. Norint pasiekti reikšmingų rezultatų, ištekliai neturėtų būti paskirstyti pernelyg plačiai.

- Komisija sieks **užtikrinti, kad tam tikri sporto veiksmai būtų tikslingesni, ypač, kad daugiau dėmesio būtų skiriama socialinės įtraukties aspektui**, taip pat sieks mažinti dubliavimąsi su jaunimo veikla.

Veiksmingumas ir supaprastinimas¹⁶

Iš turimų duomenų matyti, kad programos „Erasmus+“ **judumo**, ypač besimokančių asmenų judumo, **veiksmai akivaizdžiai yra ekonomiškai efektyvūs** (ES išlaidos – 15 EUR per dieną vienam besimokančiam asmeniui). Pagrindinis uždavinys bus **pagerinti su šalimis partnerėmis vykdomų decentralizuotų veiksmų**, kuriems taikomi specialūs kriterijai ir kurių biudžetas yra suskaidytas į daugelį dalių, **veiksmingumą**.

Valdymo išlaidos (6 proc. programos „Erasmus+“ biudžeto¹⁷) **yra pagrįstos**, ypač palyginti su panašiomis nacionalinėmis programomis (vidutiniškai 14 proc.), nors **buvo galima užtikrinti ir didesnę masto ekonomiją**. Todėl iki 2020 m. tikimasi dar labiau padidinti programos veiksmingumą.

Dėl supaprastinimo pažymėtina, kad dėl integruoto programos „Erasmus+“ pobūdžio galima taikyti kelioms sritims tinkamas paraiškų dėl dotacijos teikimo, stebėsenos, audito ar sklaidos priemonės. Plačiai sutariama, kad **po sunkaus pereinamojo laikotarpio**, kai nuo ankstesnių programų buvo pereinama prie dabartinės programos, programa „Erasmus+“ daugeliu

¹⁵ Komisijos tarnybų darbinio dokumento 5.3.1 dalis.

¹⁶ Komisijos tarnybų darbinio dokumento 5.4 dalis.

¹⁷ Įskaitant valdymo mokesčius nacionalinėms agentūroms, mokamus iš veiklos biudžeto.

atžvilgiu patobulėjo (pvz., supaprastintos dotacijų formos, skaitmeninimas, PRM chartija ir internetinė kalbinė parama¹⁸), tačiau, siekiant sumažinti vykdomųjų institucijų ir paramos gavėjų administracinę naštą proporcingai jų gaunamoms dotacijoms, **reikėtų supaprastinti procedūras ir IT valdymo priemones, kad jomis taptų lengviau naudotis.**

- Nuo 2018 m. Komisija supaprastins paraiškų dėl dotacijos teikimą įvesdama internetines formas. Taip programa **palaipsniui bus tobulinama** visą jos įgyvendinimo laikotarpį.
- Būsimoje programoje turėtų būti dar labiau įtvirtinti rezultatai, pasiekti didinant programos veiksmingumą, ypač turėtų būti **mažinama administracinė našta** tuo tikslu supaprastinant paraiškų ir ataskaitų teikimo procedūras, užtikrinant, kad IT priemonės būtų dar sąveikesnės ir patogesnės naudotojui, ir didinant biudžeto lankstumą, bet kartu išlaikant atskaitomybę.

Dabar jau plačiai taikomas **decentralizuoto įgyvendinimo per nacionalines agentūras modelis**. 2014 m. įdiegtas **iš tiesų veiklos rezultatais grindžiamas** programos valdymo **modelis**. Remiantis pripažintais programos „Erasmus+“ rezultatų stebėsenos patobulinimais, reikia patikslinti kai kuriuos rodiklius, taip pat **iš dalyvių būtų galima rinkti mažiau duomenų ir geriau juos panaudoti.**

- Siekiant didinti **centralizuotų ir decentralizuotų veiksmų tarpusavio sąveiką**, pagerinti Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomosios įstaigos ir nacionalinių agentūrų tarpusavio ryšiai.
- Komisija apsvartys, kaip optimizuoti programos „Erasmus+“ veiklos stebėseną, – siekiant **proporcingai vykdyti surinktų duomenų gavybą, kad būtų galima priimti įrodymais pagrįstus sprendimus**, stebėseną bus taikoma ir bendradarbiavimo projektams bei centralizuotiems veiksmams.

¹⁸ <https://erasmusplusols.eu/>